

NA POGRANICZACH

INSTYTUCJE I LUDZIE

POGRANICZA

NA POGRANICZACH

INSTYTUCJE I LUDZIE

POGRANICZA

Redakcja naukowa: Robert Lipelt



Uczelnia Państwowa
im. Jana Grodka w Sanoku
Sanok 2019



Polskie
Towarzystwo
Historyczne

Seria: Na Pograniczach Kultur i Narodów
Tom XIV

Rada Naukowa serii Na Pograniczach Kultur i Narodów:

prof. dr hab. Ałła Kyrydon
prof. dr hab. Serhiy Troyan
prof. dr hab. Bohdan Yuskiv
dr hab. Robert Lipelt
dr hab. Kazimierz Maciąg
dr hab. Zbigniew Libera
dr hab. Mirosława Pindór
dr Piotr Frączek
dr Jolanta Karolczuk

Redakcja naukowa: Robert Lipelt
Korekta językowa: Sabina Florczak

Recenzenci tomu XIV:

prof. dr hab. Zbigniew Libera, prof. dr hab. Bohdan Yuskiv, dr hab. Maria Kardis

Projekt graficzny, projekt okładki: Andrzej Kucharczyk
Zdjęcie na okładce: Kapela Butrynow. fot. Jakub Orzechowski

Wydawca:

Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku, ul. Mickiewicza 21
38-500 Sanok, www.pwsz-sanok.edu.pl
Polskie Towarzystwo Historyczne, oddział w Sanoku
ul. Lenartowicza 2, 38-500 Sanok

Monografia została dofinansowana przez Uczelnię Państwową im. Jana Grodka w Sanoku

Wydanie pierwsze

© Copyright by Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku
© Copyright by Polskie Towarzystwo Historyczne, oddział w Sanoku

Sanok 2020

ISSN serii Na Pograniczach Kultur i Narodów: 2451-2982
ISBN tomu XIV: 978-83-955225-3-6

Produkcja:
Agencja Wydawnicza PAJ-Press

Printed in Poland

SPIS TREŚCI

Robert Lipelt

Wstęp 7

I. INSTYTUCJE I LUDZIE NA POGRANICZACH

Maciej Stawiski

Klasztory bernardyńskie w Prusach Królewskich w XVIII wieku.

Świat pogranicza polsko-niemieckiego i katolicko-luterańskiego 11

Mirosława Pindór

Beskidzki Dom Zielin „Przytulnia” w Brennej (PL) i Muzeum MUZ-IC

w Bystrzycy (CZ) – zwornikami transgranicznego kulturowego projektu

„Beskid Śląski – wspólne dziedzictwo. Slezské Beskydy – společné dědictví”

w Euroregionie Śląsk Cieszyński–Těšínské Slezsko 33

Renáta Kočišová

Kancionálová a zberateľská činnosť kantora Karola Szeredaya z hľadiska

estetiky doby – vplyvy české, polské a hornouhorské 53

Jana Hudáková

Slovensko-polské prieniky v interpretácii folkloristu, etnografa

a etnomuzikológa Michala Smetanku 65

Liudmyla Obukh

Засоби масової інформації та комунікації як компоненти музичного

менеджменту в Україні: кризь призму україно-польських культурних

взаємин 73

II. WSPÓLNE KORZENIE

Marcin Krowiak

Galicyski Rynek. Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

jako miejsce interaktywne 85

Vitalii Kozinchuk, Vasyl Stefanyk

The iconographic canon in Ukrainian and Polish icons based

on *The Nativity Scene* 97

Adrian Sadowski

Realizm magiczny – zarys teorii zjawiska oraz specyfika jego polskiej odmiany na przykładzie *Gniazda na chmurze* Józefa Ratajczaka 109

Olena Kozakewycz

Strój ludowy „kolorowych” wsi na północno-zachodnim pograniczu Huculszczyzny: cechy etniczno-lokalne i artystyczne 121

III. MUZYKA NA POGRANICZACH – MIĘDZY TEORIĄ A PRAKTYKĄ

Violetta Dutchak

Folk music instruments of Western Ukrainian region: research history in context of culture interaction 155

Agata Krajewska

Folklor muzyczny na obszarze pogranicznym – przykład Zagłębia Dąbrowskiego 171

Jana Hudáková

Obradový folklór v regióne Šariš – uchovávanie kultúrnych hodnôt 187

Viktorija Danylets

Карпатський фольклор як вагомий формотворчий фактор в українській музиці XX століття 203

Oleksandra Nimyłowycz

Творчість піаніста-віртуоза і композитора Северина Сапруна – молодшого в контексті міжкультурного діалогу 213

Liubov Gunder

Постать мілана новака в контексті музичного мистецтва словащини 227

Petro Stryzhyboroda

Guitar creativity by Štěpán Rakin the context of Slavic interactions 239

Oksana Bobechko

Жіноча складова в розвитку бандурного мистецтва українського зарубіжжя 249

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА КОМУНІКАЦІЇ ЯК КОМПОНЕНТИ МУЗИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ:

КРИЗЬ ПРИЗМУ УКРАЇНО-ПОЛЬСЬКИХ
КУЛЬТУРНИХ ВЗАЄМИН

Серед завдань музичного менеджменту – пропагування та лобіювання культурного продукту, що не можливе повною мірою без використання засобів масової інформації та комунікації, котрі були і залишаються зв'язуючою ланкою не лише у процесі інтегрування музичної культури, а й її діалогічності у міжнародних взаєминах. У сучасних глобалізаційних соціокультурних процесах, ЗМІ забезпечують подальший хід розвитку таких взаємин завдяки їхній впливовості, комунікативності та інноваційності.

Обмін культурною спадщиною між Україною та Республікою Польща (РП) особливо активізувався на межі століть, успішними стали низка культурно-стратегічних проєктів, ініційованих не лише посольствами й консульствами обох країн, а й культурно-громадськими організаціями та митцями. Концерти, фестивалі, урочистості та інші культурні ініціативи вимагали широкого резонансу чи (мовою менеджменту) піару, забезпечити який належало засобам комунікативного менеджменту – друку, радіо, телебаченню та інтернет-ресурсам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що вітчизняний менеджмент не оминув увагою інформаційно-комунікативний простір. Зокрема, питання інформації та комунікації в менеджменті, моделювання

вищезазначеного простору, варіанти моніторингу інформаційного поля в інформаційному суспільстві, комунікаційні технології та засоби їхньої реалізації з економічної точки зору розкрили В. Король та Г. Любовець [Любовець 2015], Ю. Степанов [Степанов 2009], Ф. Хміль [Хміль 2007], історико-суспільну практику соціально-комунікаційної діяльності дослідила Н. Моїсєєва [Моїсєєва 2015], тенденції інформаційно-комунікаційного менеджменту у глобалізованому суспільстві означив В. Бебик [Бебик 2005], спеціальний теоретичний підхід до управління комунікацією розробила Н. Жигайло [Жигайло 2012]. Медіапростір став предметом дослідження Н. Голованової [Голованова 2017], О. Малик [Малик 2009], Л. Міноцької [Малик 2017], медіамистецтво як феномен сучасної української культури розкрила А. Скорик [Скорик 2015]. Серед сучасних досліджень актуальних проблем інформаційного простору вирізняються публікації щодо створення україноцентричної системи ЗМІ як факту і фактора системних державних змін і конкретизації сутності національного інформаційного простору В. Іваненко [Іваненко 2018] та М. Шевченко [Шевченко 2018]. Слід згадати, що вітчизняний інформаційно-комунікаційний простір в полі культурології та музикознавства також став об'єктом досліджень О. Берегової [Берегова 2006], О. Буньківської [Буньківська 2009], Ж. Денисюк [Денисюк 2017], О. Злотника [Злотник 2019], І. Зязюна [Зязюн 2009], В. Шульгіної [Шульгіна 2002], В. Щербини [Щербина 2013] та ін. Проблема відображення соціальної реальності у мережі інтернет, досліджує Л. Піддубна [Піддубна 2012], особливості візуальних репрезентацій української культури в соціальних мережах розкриває К. Кислюк [Кислюк 2019]. Одне з власних напрацювань висвітлювало українське радіо як соціокультурний бренд крізь призму менеджменту академічної музики [Обух 2019].

Роль медіа в польсько-українських стосунках у розумінні українського науковця та публіциста Богдана Осадчука встановлює А. Мончук [Мончук 2019]. Проблеми українсько-польських відносин з погляду торговельно-економічних зв'язків у відображенні польської преси розглянув І. Дерев'янка [Дерев'янка 2016]. Польсько-українські стосунки й образ України у польській пресі стали предметом дослідження А. Кресло [Кресло 2005], О. Ігнатової [Ігнатова 2004], Г. Лавриненко [Лавриненко 2011], у працях яких превалює тема потреби формування взаємовигідної співпраці між

Україною та Польщею. Остання відіграла роль стимулюючого чинника проєвропейської орієнтації у зовнішній політиці України.

Зважаючи на велику кількість напрацювань, виникає актуальна потреба поглибити й розширити наявні в сучасній науці погляди на ЗМІ, спрямувавши їх у русло становлення менеджменту музичного мистецтва в Україні. *Мета* розвідки – визначити роль засобів масової інформації та комунікації як компонентів музичного менеджменту у становленні україно-польських культурних взаємин.

Засоби масової інформації та комунікації – друк, радіо та телебачення, інтернет – традиційно належать, за визначенням Н. Жигайло, до сфери комунікативного менеджменту [Жигайло 2012, с. 20], аналіз яких дає змогу прослідкувати механізм здійснення музичної комунікації та виявити специфіку конкретизації уваги під час впливу музики на аудиторію.

Притримуючись заявленої позиції, що друк передує всім іншим засобам, Н. Жигайло окреслює роль преси в системі громадських відносин, виділяючи її функціональні властивості (за визначенням французьких дослідників А. Катла і А. Каде): функція антени (передача інформації, що може призводити як до зміщення стилю життя, так і стимулювати відновлення традицій та усталених норм), функція підсилювача (драматизація та перебільшення фактів і подій місцевого значення), функція призми (профільтроване і деталізоване розповсюдження культурних інновацій та розмаїття смаків у жанро-тематичному наповненні спеціалізованої преси) [Жигайло 2012, с. 22]. Власне, зазначені властивості конкретизують не лише сам процес невербальної комунікації, а і його ефект. Звідси, важливим джерелом музичної комунікації слугують періодичні видання, в яких висвітлюються ті чи інші культурні події.

Зокрема, до таких належить двомовна газета «Волинський монітор» [MonitorWołyński] (м. Луцьк) як польсько-український двотижневик з території розповсюдження від 2009 року на три українські області (Волинська, Рівненська, Тернопільська) і накладом 5000 примірників. Інформаційні матеріали розміщуються на 16-ти сторінках газети та щомісячному додатку у 4 сторінки. Цільова аудиторія охоплення – мешканці регіону, котрі цікавляться життям РП, історією та сучасним станом україно-польських взаємин, місцева польська спільнота, польська та українська діаспори, що походить з Волині, студенти-полоністи. Серед завдань газети виділяються:

пропагування ідеї європейської та євроатлантичної інтеграції; наближення Польщі до України (відомості про РП, її історію та культуру, традиції, вищі навчальні заклади, програми обміну); відкриття Волині для поляків (інформація про життя регіону, його історію, культуру); сприяння діалогу обох народів та руйнування стереотипів. Газета має дофінансування у рамках підтримання сенатом РП, Полонії та поляків за кордоном за посередництвом фундації «Wolność i Demokracja». Редакція, під головуванням Валентина Ваколюка, розміщує інформацію про творчі вечори, тематичні концерти, офіційні урочистості з нагоди знаменних дат тощо. Зокрема, один з випусків (No. 22 (222)) за 22 листопада 2018 р. був присвячений святкуванню офіційних урочистостей з нагоди 100-річчя відновлення Польщею незалежності, що відбулися 15-го листопада 2018-го року у Волинському театрі ляльок (м. Луцьк). У святкуванні взяли участь працівники Генерального консульства РП у Луцьку, духовенство, представники органів влади з Волинської, Рівненської та Тернопільської областей, репрезентанти Прикордонної служби Польщі та члени польських організацій Луцького консульського округу. Серед гостей був також Генеральний консул України в Любліні Василь Павлюк. Концертну програму з нагоди свята підготував вокально-інструментальний колектив «Ladies Sextet» із Польщі [„Monitor Wołyński”, 2018, No. 22, с. 1–2].

Ще один двотижневик на території західної України, який випускається з 2007 року, «Кур'єр Галицький» [„Kurier Galicyjski”] як незалежна газета поляків в Україні ставить собі за мету донести інформацію до етнічних поляків, які мешкають в різних куточках України, з особливим акцентом на молоде покоління. Двотижневик співпрацює також з інтелектуальним середовищем. Основною тематикою його як газети є: актуальні новини, особливо життя поляків в Україні, польсько-українські відносини, публіцистика, історія та культура. На сторінках двотижневика читачі мають змогу ознайомлюватись з різноманітними музичними подіями. Зокрема, у No. 3 (343) за лютий 2020 р. висвітлився проведений у Львові різдвяний концерт під назвою «Свята ніч» ансамблем пісні і танцю «Шляск» ім. Станіслава Гадзини. Концерт, що складався з різдвяних коляд і гімнів відбувся у базиліці «Успіння Святої Богородиці». Співорганізаторами заходу стала Львівська митрополія латинського обряду на чолі з єпископом М. Мокшицьким та Фонд прикордонної спадщини. Генеральний консул РП у Львові зачитала

усім присутнім подячного листа від імені президента республіки Анджея Дуди, який підкреслював особливе значення музики для міжкультурного діалогу двох держав [Gordijewska 2020, s. 12].

Ще одним комунікативним засобом музичного менеджменту є розвідки та публікації у наукових виданнях України, зокрема статті та монографії, які стосуються діяльності культурних товариств. Так, вагомий науковий доробок, де висвітлено діяльність товариства ім. С. Монюшка, складають праці музикознавців Л. Кияновської, Т. Мазепи, Л. Романюк та М. Черепанина. Зокрема, про Товариство ім. С. Монюшка та його культурно-мистецькі цілі на поч. XX ст. згадує видатна музикознавець, професор, доктор мистецтвознавства Любов Кияновська у своїй праці «Галицька музична культура XIX–XX століття» [Кияновська 2007, с. 128–129]. Посилаючись на матеріали фондів Центрального державного історичного архіву у Львові, музикознавець описує дані зі статуту організації (затвердженого у 1908-му році), а також подає відомості про діяльність товариства у Львові. У Станіславові (нині – Івано-Франківськ) діяльність цього ж товариства висвітлює мистецтвознавиця Леся Романюк. Зокрема, у своїй статті «Діяльність польських музично-драматичних товариств Станіславова на зламі XIX і XX століть» нею розглядається історія його створення та простежується етапи розвитку музично-театрального життя, характеризуються основні сфери його діяльності та здобутки, систематизуються наявні відомості з виявленням специфіки у контексті регіональних тенденцій тощо [Романюк 2012]. Це напрацювання в подальшому доповнило матеріали монографії «Музичне і театральне життя Станіславова (друга половина XIX – перша половина XX ст.)», написаної Л. Романюк у співавторстві з доктором мистецтвознавства, професором Мироном Черепанином [Романюк, Черепанин 2016].

Інформаційний медіапростір також завжди був вагомим репрезентантом музичних проєктів. Зокрема, україно-польська медіаплатформа (U.P.M.P.) – це сучасний інформаційний осередок, який акумулює креативний контент різних форматів (відео, аудіо, фото). Як спостерігаємо, платформа висвітлює культурні події у двосторонньому напрямку, тим самим підтверджуючи метакультурність соціальної комунікації. Заслуговує на увагу висвітлений 10 грудня 2018 р. медійною платформою проєкт «Музика Незалежності», автором якого став польсько-український культурно-громадський діяч, знаний диригент та менеджер академічної музики Роман

Ревакович. У рамках проекту в Києві відбулись три концерти за участі виконавців обох країн, де звучали твори як українських (Г. Гаврилець, І. Щербакова, В. Сильвестрова), так і польських (Х. Гурецького, І.Я. Падеревського, К. Пендерецького) композиторів. Завершальний концерт пройшов на сцені великої зали ім. В. Сліпака Національної музичної академії імені П. Чайковського, де під орудою Р. Реваковича Національний симфонічний оркестр України виконав Концерт для фортепіано з оркестром No. 3 І. Щербакова та композицію Г. Гаврилець «Знаки». Ці два твори були спеціально написані на замовлення Фонду «ProMusicaViva» як переможця гранту в Польщі на композиторські замовлення та стали зв'язуючою ланкою польсько-українських музичних зв'язків [Баланович 2020]. Ще один описаний медійною платформою проект стосується українського чоловічого хору «Журавлі» та запису ними нової платівки із композиціями о. М. Вербицького. Цей колектив цікавий тим, що є репрезентативним хором Об'єднання українців у Польщі та має 48 років. Співаки хору як представники української меншини в Польщі, що проживають на усій території країни, свої репетиції називають «ключами», прирівнюючи їх до журавлиних. Від 2003-го року хором керує випускник Музичної академії у Гданську Ярослав Вуйцик [U.R.M.P. 2020].

Безпосередню комунікацію на музичні теми здійснюють «Українська служба польського радіо» та «Польське радіо для закордону» – це суспільні радіоблоки українською та польською мовами, які входять до іноземних служб Польського радіо як міжнародної радіостанції. Зарубіжна служба є джерелом інформації про позицію Польщі щодо подій, що відбуваються як у Європі, так і в усьому світі. Щодоби в ефір виходить одинадцять годин нових передач на семи мовах, серед яких – українська. Короткі та середні радіохвилі доступні через ефірне радіомовлення (аналогове), супутникове телебачення та інтернет (потокowe мовлення, де українська та польська служби транслюються єдиним потоком, утворюючи тим самим «східно-європейську хвилю Польського радіо»). Українська редакція громадського радіо Польщі працює від 1992 року, відтоді транслюючи передачі із залученням популярної академічної музики [Вікіпедія 2020].

Збільшення *трансляцій концертів та кількості передач класичної музики у співпраці з Європейською мовною сіткою (ЄМС) нині прослідковується у чіткій стратегії менеджменту українського радіоефіру. Серед онлайн-*

-ресурсів, котрі допомагають членам ЄМС у створенні першокласних «живих» відеовибачитів різних музичних жанрів (в тому числі й академічного), одним з потужних трансляторів стала створена у 2013 році Європейською мовною спілкою веб-платформа EURORADIO2SEE (Побачити Єврорадіо). Завдяки їй Українське радіо надалі має змогу долучитись до прямих трансляцій концертів, церемоній, фестивалів та інших музичних подій у країнах Європи. Інноваційним виявився запущений 2018-го року сайт «UA: Класична музика», де онлайн можна послухати 125 аудіозаписів відомих композиторів з фонду Суспільного мовника. Проєкт здійснено завдяки співпраці двох підрозділів ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія»: департаменту цифрових платформ та радіо [Обух 2019, с. 193].

Як інформує Мультимедійна платформа іномовлення України, вагомим показником наряду стратегічного культурного спрямування є заява члена правління Національної суспільної телерадіокомпанії України М. Чернотичького про розширення виробництва контенту національних меншин. У планах Суспільного мовника розширення співпраці з усіма національними спільнотами, що мешкають на території України. У березні 2018 року він опублікував нову редакцію «Концепції мовлення з тематики національних меншин Національної суспільної телерадіокомпанії України», внісши у документ пропозиції та зауваження громадських активістів і працівників регіональних філій. Заплановане відкриття додаткових редакцій мовами нацменшин (зокрема, польською мовою) у складі журналістської одиниці й у Львові [Укрінформ 2020].

Поширення інформаційного продукту, в тому числі культурного, каналами супутникового, електронного мовлення, у мережі інтернет сприяє програмі популяризації України у світі та просуванню інтересів України у світовому інформаційному просторі. Музика належить до розважального інформаційного ресурсу, котрий складає чималий відсоток затребуваного продукту, що безпосередньо здатен впливати на соціальну психологію та продукувати зміни у її поведінці. Звідси, соціальні мережі набувають рис найперспективніших засобів в конструюванні соціокультурної реальності, котрі якнайкраще відповідають місії та стратегії становлення вітчизняного культурного менеджменту, в тому числі й музичного. Зокрема, ротацію академічної музики у міжнаціональний соціокультурний простір забезпечують популярні: соціальна мережа Facebook як зручний та ефективний

засіб для піару та промоушину (музичні концерти, фестивалі, угруповання тощо) та відеохостинг YouTube, що надає послуги розміщення відеоматеріалів (наприклад, цикл музичних передач, фільмівтощо).

Отже, система становлення музичного менеджменту в Україні передбачає використання засобів масової інформації та комунікації не лише як іміджмейкера та лобіста академічної музики, а й, в наслідок міжнародного культурно-музичного обміну, як зв'язуючої ланки у соціокультурних процесах.

Роль ЗМІ як компонентів музичного менеджменту у становленні україно-польських культурних взаємин розглядається нами крізь призму ключових культурних індустрій, які мають справу з індустріальним виробництвом і розповсюдженням інформаційних текстів. Їхню вагому частку складають *друк* (спеціалізовані журнали та газети, їхні інтернет-сайти), *широке мовлення* (радіо, телебачення та їх новітні кабельні, супутникові й цифрові форми) та *інтернет* як засіб трансляції і популяризації цінностей академічної музичної культури.

Безпосередню комунікацію на музичні теми здійснюють періодичні видання (двотижневики «Волинський монітор» та «Кур'єр Галіційський»), розвідки та публікації у наукових виданнях (Л. Кияновська, Л. Романюк, М. Черепанин), сучасні інформаційні осередки (україно-польська медіа-платформа U.P.M.P.), радіоблоки іноземних служб Польського радіо («Українська служба Польського радіо» та «Польське радіо для закордону»), сучасні платформи та сайти українського телерадіоефіру (веб-платформа EURORADIO2SEE, сайт «UA: Класична музика»), популярні інтернет-ресурси (відеохостинг YouTube, соціальна мережа Facebook).

Безперечно, збереження та розвиток подібних соціокультурних комунікацій на сьогодні є першочерговим завданням, адже вони пропагують академічне мистецтво, здатне формувати не лише високі культурні цінності та суспільні пріоритети, а й сприяти побудові та налагодженню міжкультурного діалогу, в тому числі між Україною та Республікою Польща.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Баланович Г., У Києві прозвучала «Музика Незалежності». *Україно-польська медіаплатформа U.P.M.P.*, [on-line], <https://upmp.news/ua-in-ukraine/ua-kultura-ua/u-kiyevi-prozvuchala-muzika-nezalezhnosti/>, [дата звернення: 14.02.2020].
2. Бебик В.М., 2005, *Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейнз: монографія*, Київ: МАУП.
3. Берегова О.М., 2006, *Комунікація в соціокультурному просторі України: технологія чи творчість?: наукове видання*, Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського.
4. Буньківська О.В., 2009, *Інформаційний простір: соціокультурна сутність, стан та проблеми функціонування в Україні : автореф. дис. ... канд. культурології : 26.00.01*. Київ: Київський національний університет культури і мистецтв Міністерства культури і туризму України.
5. Голованова Н.В., 2017, *Медіапростір як важливий чинник побудови інформаційного суспільства. Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. Вип. 1 (51)*., Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр».
6. Денисюк Ж.З., 2017, *Масова культура і національно-культурна ідентичність в добу глобалізації (вид. 2-е) [Монографія]*, Київ: НАКК-КиМ, Видавець Олег Філюк.
7. Дерев'янка І.П., 2016, *Проблеми українсько-польських відносин у відображенні польської преси (1991–2011 рр.). Стратегія розвитку України*, No. 1.
8. Жигайло Н., 2012, *Комунікативний менеджмент: навч. Посібник*, Львів: ЛНУ ім. Івана Франка.
9. «Журавлі» записали матеріал на нову платівку. *Україно-польська медіаплатформа U.P.M.P.*, [on-line], <https://upmp.news/ua-in-ukraine/zhuravli-zapisali-material-na-novu-plativku/>, [дата звернення: 14.02.2020].
10. Іваненко В., 2018, *Україноцентрична система ЗМІ як факт і фактор системних змін в Україні. Український інформаційний простір: науковий журнал Інституту журналістики і міжнародних відносин*

- Київського національного університету культури і мистецтв / гол. ред. М.С. Тимошик, No. 2, Київ: КНУКІМ.
11. Злотник О.Й., 2019. Комунікативний простір музичного мистецтва України кінця XX – початку XXI століття : автореф. дис. ... кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури, Київ: НАКККіМ.
 12. Зязюн І., 2009, Універсальність та інтегративність культури в освітньому просторі інформаційного суспільства. *Ставропігійські філософські студії*: збірник наукових праць з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти, Випуск 3, Львів: «Ставропігійон».
 13. Кислюк К., 2019, Особливості візуальних репрезентацій української культури в соціальних мережах, *Вісник НАКККіМ*, Київ, No. 1.
 14. Кресло А.С., 2005, Польсько-українські стосунки й образ України у польській пресі (1991–2003): монографія, Львів : ЛНУ ім. Франка.
 15. Ігнатова О., 2004, Образ сучасної України в польському тижневику «Політика». *Вісник Львівського університету. Серія журналістика*, Львів, No. 25.
 16. Кияновська Л., 2007, Галицька музична культура XIX–XX ст.: навч. пос. Чернівці: Книги–XXI.
 17. Лавриненко Г., 2011, Формування міжнародного іміджу України в західному світі (на прикладі Польщі), *Схід*, No. 4 (111). с. 149–154.
 18. Любовець Г.В., Король В.Г., 2015, Аналіз підходів до моніторингу інформаційного простору в Україні. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*, No. 3.
 19. Малик І., 2009, Національний медіа-простір в умовах глобалізації: прийоми боротьби та правила захисту. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*: зб. наук. Праць, Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», No. 21.
 20. Міноцька Л.В., 2017, Основні тенденції розвитку медіасередовища України: магістерська робота за спеціальністю 8.02010501 «Документознавство та інформаційна діяльність». Тернопільський національний економічний університет, Тернопіль.
 21. Моїсеева Н.І., 2015, Соціально-комунікаційна діяльність як історикосупільна практика : монографія, Харків : ХНТУСГ.

22. Мончук А., 2019, Роль медіа в польсько-українських стосунках (трактування Богдана Осадчука). *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*, Львів, No. 46.
23. Обух Л.В., 2019, Українське радіо як соціокультурний бренд: кризь призму менеджменту академічної музики. *Культура України* : зб. наук. пр. / М-во культури, молоді та спорту України, Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. В.М. Шейка, Харків : ХДАК, No. 66.
24. Піддубна Л.В., 2012, Мережа інтернет як відображення соціальної реальності. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, Харків.
25. Польське Радіо, Вікіпедія, [on-line], uk.wikipedia.org › wiki › Польське_Радіо, [дата звернення: 14.02.2020].
26. Романюк Л.Б., 2012, Діяльність польських музично-драматичних товариств Станіславова на зламі XIX і XX століть. *Наукові записки. Серія: мистецтвознавство*, Тернопіль –ТДПУ ім. В. Гнатюка, No. 1.
27. Романюк Л., Черепанин М., 2016, Музичне і театральне життя Станіславова (друга половина XIX – перша половина XX ст.): монографія, Івано-Франківськ : Супрун В.П.
28. Скорик А., 2015, Мистецтво телекомунікації як феномен сучасної медіакультури: український дискурс: монографія, Львів: Видавець Тетюк Т.В.
29. Степанов В.Ю., 2009, Моделювання інформаційно-комунікативного простору в інформаційному суспільстві. *Державне будівництво: електронне наукове фахове видання Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України*, No. 2.
30. [Б.а.], 2018, Сто років незалежної Польщі. «Волинський Монітор», No. 22 (222).
31. Суспільне розширить мовлення для національних меншин. *Укрінформ*, [on-line], <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2864903-suspile-rozsirit-movlenna-dla-nacionalnih-mensin.html>, [дата звернення: 14.02.2020].
32. Хміль Ф.І., 2007, Основи менеджменту: Підручник, Вид. 2-ге, випр., доп. Київ: Академвидав.

33. Шевченко М., 2018, Поняття національного інформаційного простору та його характеристики. *Український інформаційний простір: наук. журнал Інституту журналістики і міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв* / гол. ред. М.С. Тимошик, Київ: КНУКІМ, No. 1.
34. Шульгіна В.Д., 2002, Музична Україніка: інформаційний і національно-освітній простір : дис. ... докт. мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури, Київ.
35. Щербина В., 2013, Міжкультурна комунікація у сучасному соціокультурному просторі. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. пр. Київ: Політехніка, No. 2.
36. Gordijewska A., 2020, „Śląsk” kolędował dla Lwowa, „Kurier Galicyjski”, 14–27.02., nr 3 (343).
37. „Kurier Galicyjski”, *Інтернет-сторінка*, [on-line], www.kuriergalicyjski.com.
38. „Monitor Wołyński”, *Інтернет-сторінка*, [on-line], www.monitorpress.com.

SUMMARY

Mass media and communication as a component of music management in Ukraine through the prisma of cultural Ukrainian-Polish relations

The article substantiates the expediency of sociocultural diversity of organization of musical activity on the way of mass media and mass communication. The scientific novelty of the work is to deepen and broaden views in the modern science of media and communication, in particular, their role in the speech and popularization of the values of academic musical culture. It is the lobbying of the media and communication of any cultural product that makes academic music accessible to the average listener in Poland and in Ukraine. The wide format of access promotes such product and facilitates its further demand. Particularly the success of the functioning of media and communication influences the socio-cultural space of Ukraine and contributes to the improvement of social standards.